

Razvoj filozofije v zgodovini

Prispevek za temeljno kulturno orientacijo na osnovi duhovne znanosti
Rudolfa Steinerja

Dr. Davorin Peršič

S R E D I N A

Ljubljana 2015

Razvoj filozofije v zgodovini

Prispevek za temeljno kulturno orientacijo na osnovi duhovne znanosti
Rudolfa Steinerja

1. izdaja

Avtor

Dr. Davorin Peršič

Jezikovni pregled

Katja Temnik, mag. Mohor Demšar

Izdajatelj

KUD Sredina

Naklada

200 izvodov

© Dr. Davorin Peršič

Naslovnica: Peder Balke (1804 – 1887), *Iz severne dežele* (okrog 1860).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

1(091)Steiner R.
141.333

PERŠIČ, Davorin

Razumevanje filozofije v zgodovini : prispevek za temeljno kulturno orientacijo na osnovi duhovne
znanosti Rudolfa Steinerja / Davorin Peršič. - 1. izd. - Ljubljana : KUD Sredina, 2015

ISBN 978-961-92271-1-4

282574848

Spremna beseda

Osrednji cilj pričujoče knjige je, da na dostopen način pokaže na rdečo nit filozofije v zgodovini, na razvoj mišljenja, ki se je odvijal v zadnjih 2600 letih. Z raziskovanjem smo prišli do dveh ključnih ugotovitev. Prve, da obstajajo notranje zakonitosti in smiselni koraki tega razvoja. In druge, da je poznavanje tega temeljnega kulturnega razvoja človeštva hkrati vpogled v duhovno izgradnjo sodobnega človeka. Zato verjamemo, da smo s tem osvetlili eno izmed osrednjih področij, ki vodi v razrešitev sodobne kulturne in duhovne krize.

Mislimo, da lahko sodobni človek prepozna in izvede resnično smiselne korake za prihodnost le s prepoznavanjem in spoznavanjem tega razvoja. Že opravljeni kulturni koraki v zgodovini razkrijejo duhovne impulze, kažejo na smeri in različne kvalitete miselnega življenja. To je pogoj za osnovno orientacijo in za nadaljnje kulturne korake v prihodnosti, ki morajo slediti iz zavestnega, prebujenega odnosa do lastne kulturne identitete, njenega duhovnega ustroja in njenih celovitih zakonitosti.

V knjigi prikažemo filozofske avtorje, ki so nosilci **razvoja človeškega mišljenja** v zgodovini, obenem pa s tem sistematično razgnemo **temeljno duhovno konstituiranje** vsakega sodobnega človeka.

Delo, ki smo ga opravili, je v prvotni obliki izšlo kot avtorjeva doktorska disertacija z naslovom *Razumevanje zgodovine filozofije pri Rudolfu Steinerju*. Pred vami je nekoliko prirejena oblika tega dela. Kot bo bralec videl, naša odkritja temeljijo na usmeritvah Rudolfa Steinera, predvsem njegove knjige *Uganke filozofije*, ki je izšla leta 1914. Steinerja smo prepoznali kot temeljnega univerzalnega misleca sodobnosti, čeprav so v širši javnosti njegova znanstvena in kulturna prizadevanja v veliki meri »javna skrivnost«. S knjigo želimo zato obenem tudi osvetliti in pokazati na njegovo izjemno kulturno vrednost.

Zaradi konfuznega dojemanja Rudolfa Steinera v našem okolju, tako s strani tako imenovanih »zagovornikov« kot s strani »nasprotnikov« in površnih poznavalcev, moramo izpostaviti tudi to, da naše delo ne temelji na kakršnih koli dogmatskih predpostavkah, doktrinah ali slepemu

zaupanju, temveč v najvišji meri izhaja iz primarne filozofske drža, miselne svobode oziroma naše lastne spoznavne samoutemeljitve. S tem smo hkrati v najvišji meri v skladu s filozofskimi interesi Rudolfa Steinerja, ki celotno svoje poslanstvo utemeljuje na razvoju jasnih **spoznavnih** moči človeka.

V kulturi 21. stoletja spoznavna vloga filozofije skoraj ni prisotna. Ne da nima osrednjega mesta, ki ji sicer glede na njeno duhovno naravo pritiče, temveč je celo brez kakršne koli resne vloge v družbi. Razlogov je več, a brez filozofije, ki zmore na **primeren** način osmisлити človeka, naši kulturi grozi, da se bo notranje razdvojila, da bo razpadla na prazen intelektualizem in kričeč sentimentalizem. Ne gre za nekakšno pesimistično prerokbo, temveč za ugotovitev na podlagi skrbne diagnoze, ki je prvi korak v smeri smiselne prihodnosti. Prihodnosti individualne svobode, bratstva in enakosti.

Visoko, november 2015

Dr. Davorin Peršič

Vsebina

Predgovor	7
Uvod	10
1. Rudolf Steiner kot filozof	12
1.1 Steinerjev filozofski študij	14
1.2 Steinerjevo filozofsko delo do leta 1900	17
2. Umestitev in pregled knjige <i>Uganke filozofije</i>	24
3. Vsebinska orientacija v Steinerjevi zgodovini filozofije	26
3.1 Celovitost obdobj filozofskega razvoja	26
3.2 Svetovni nazori	38
4. Prvo obdobje zgodovine filozofije: grška filozofija	43
4.1 Rojstvo misli – bogovi postanejo pojmi	43
4.2 Ob filozofiji nastane umetnost	48
4.3 Duhovni preobrat v 6. st. pr. Kr. v drugih kulturah	51
4.4 Obravnava avtorjev prvega obdobja	54
4.4.1 Ferekid	54
4.4.2 Pitagora	59
4.4.3 Tales, Anaksimn, Heraklit in Anaksimander	62
4.4.4 Ksenofan, Parmenid, Zenon, Anaksagora, Empedokles	67
4.4.5 Demokrit in Protagora	70
4.4.6 Sokrat, Platon in Aristotel	72
4.4.7 Stoiki, epikurejci in skeptiki	76
4.4.8 Novoplatonizem	78
5. Drugo obdobje zgodovine filozofije: pedsrednjeveška filozofija	80
6. Tretje obdobje zgodovine filozofije: srednjeveška filozofija	86
6.1 Avguštín	86
6.2 Sholastika	89
6.3 Mistika	92
7. Četrto obdobje zgodovine filozofije: filozofija nove dobe	96
7.1 Svetovni nazori najmlajše dobe miselnega razvoja	96
7.2 Leibniz, Locke, Berkeley, Condillac, Hume in Wolff	101
7.3 Lessing, Herder, Jacobi, Hamann, Mendelssohn, Shaftesbury, Tetens in Hemsterhuis	104

7.4	Kant in Goethe	108
7.5	Fichte, Schiller in romantiki z ozirom na Goetheja	117
7.6	Klasiki svetovnega in življenjskega nazora	126
7.6.1	Schelling	126
7.6.2	Schleiermacher	128
7.6.3	Hegel	129
7.7	Reakcionarni svetovni nazori	132
7.7.1.	Herbart	132
7.7.2.	Schopenhauer	136
7.7.3.	Reakcionarni Heglovi učenci	139
7.8.	Radikalni svetovni nazori	142
7.8.1.	Feuerbach	143
7.8.2.	Strauss in Bruno	147
7.8.3.	Stirner	149
7.9	Boj za duha	153
7.10	Darvinizem in svetovni nazor	160
7.11	Svet kot iluzija	165
7.12	Odzvanjanje Kantovega predstavnega načina	170
7.13	Svetovni nazori znanstvene dejstvenosti	171
7.14	Moderni idealistični svetovni nazori	174
7.15	Moderni človek in njegov svetovni nazor	176
7.15.1	Carneri, Rolph in Nietzsche	176
7.15.2	Marx, Taine in Lassalle	179
7.15.3	Huxley, James in Vaihinger	180
7.15.4	Boutoux in Bergson	182
7.15.5	Dilthey in Eucken	183
7.15.6	Windelband in Rickert	186
7.15.7	Cohen, Natorp, Stadler, Cassirer, Kinkel	187
7.15.8	Leclair, Schuppe, Rehmke, Schubert-Soldner, Prel, Einstein	188
7.16	V skici predstavljen pogled na antropozofijo	190
	Zaključek	196
	Literatura	202